PTK

ITP 2 ålderspension

2010

INNEHÅLL

1 ITP-avtal
2 Ålderspensionens olika delar
3 Lagstadgad pension
5 Tilläggspension
7 Inkomstpension och premiepension
10 Den kollektivavtalade pensionen
12 ITP 2
13 ITPK
14 ITPK-valet
21 Om du inte gör något ITPK-val
22 Pensionen vid arbetslöshet
23 Utbetalning av pensionen
26 Alternativ för tidig pension
27 Pensionernas värdeförändring
28 Vem gör vad?
29 Ordlista

Våra övriga händelsehäften

- Arbetsskada
- Arbetslöshet
- Ersättningar till efterlevande
- Sjukdom
- ITP 1 ålderspension

Foto: Pelle Kronestedt
Produktion: PTK februari 2010

©PTK
Uppgifter i denna broschyr får citeras helt
eller delvis under förutsättning att källan anges.

ITP-avtal

Den 1 juli 2007 trädde ett nytt ITP-avtal ikraft för 700 000 tjänstemän. Du som är privatanställd tjänsteman och är anställd hos en arbetsgivare med kollektivavtal får denna tjänstepension utöver den allmänna lagstadgade pensionen.

Den största förändringen i avtalet är att den som är född 1979 eller senare får en premiebestämd tjänstepension, ITP 1. **Du som är född 1978 eller tidigare fortsätter, enligt huvudregeln, att ha ITP 2-pension som huvudsakligen är förmånsbestämd. Förutom detta har det blivit en rad förbättringar som gäller alla.**

Observera att även du som är född 1978 eller tidigare kan komma att omfattas av den premiebestämda tjänstepensionen enligt ITP 1. En arbetsgivare, som ansluter sig till ITP-planen efter den 25 april 2006, kan nämligen efter godkännande av Collectum välja att enbart tillämpa den nya premiebestämda pensionen enligt ITP 1 för alla tjänstemän oavsett ålder.

Häftet ger en översikt av det som gäller för dig som är privatanställd tjänsteman hos en arbetsgivare med kollektivavtal inom PTK-området och omfattas av ITP 2.

För dig som omfattas av ITP 1 finns mer information i PTKs häfte ITP 1 Ålderspension.

För mer utförlig information kontakta Pensionsmyndigheten när det gäller de lagstadgade försäkringarna. När det gäller de kollektivavtalade kontakta Collectum och Alecta.

Ålderspensionens olika delar

Din ålderspension består av flera olika delar. Basen är den allmänna pensionen som du får enligt lag. Premierna till den lagstadgade pensionen betalas bland annat genom att du själv betalar pensionsavgifter via skatten och genom att din arbetsgivare betalar arbetsgivaravgifter. Information om din lagstadgade ålderspension får du en gång om året i det orange kuvertet från Pensionsmyndigheten.

Den mellersta delen utgörs av den kollektivavtalade pensionen som består av ITP (Industrins och handelns tilläggspension). Premierna betalas av arbetsgivaren. Information om din kollektivavtalade ålderspension får du en gång om året i det röda kuvertet från Collectum.

Den översta delen är den pension som du eventuellt sparar till själv genom ett privat pensionssparande.

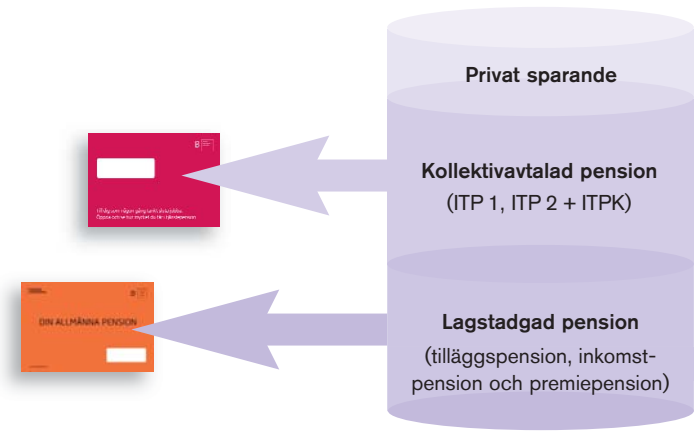

Pensionsmyndigheten – en ny myndighet

Den 1 januari 2010 bildades Pensionsmyndigheten. Den tar över all administration och utbetalning av de lagstadgade pensionerna som Försäkringskassan tidigare hanterat. Även all verksamhet som Premiepensionsmyndigheten (PPM) svarat för, förs över till den nya myndigheten.

Lagstadgad pension

Den lagstadgade pensionen får du från det gamla och/eller det nya systemet. Vilket system som gäller för dig, beror på vilket år du är född.

Det gamla systemet består av:

- **tilläggspension** (som tidigare kallades för ATP och folkpension).

Det nya systemet består av:

- **inkomstpension**
- **premiepension**

Dessutom finns en **garantipension** som är till för att alla ska få en garanterad lägsta nivå i ålderspension.
Den lagstadgade pensionen sköts av Pensionsmyndigheten.

Ditt födelseår avgör

Ditt födelseår bestämmer vilket lagstadgat pensionssystem du tillhör.

1937 och tidigare →	Tilläggspensionssystemet (ATP och folkpension)
1938 – 1953 →	Tilläggspension, inkomst- och premiepension
1954 och senare →	Inkomst- och premiepensionssystemet

20-delar från det nya och det gamla

Olika årskullar får olika många 20-delar från de båda pensionssystemen:

Född år	Andel från inkomst- och premiepensionssystemet	Andel tilläggs-pensionssystemet
1937 eller tidigare	0/20	20/20
1938	4/20	16/20
1939	5/20	15/20
1940	6/20	14/20
1941	7/20	13/20
1942	8/20	12/20
1943	9/20	11/20
1944	10/20	10/20
1945	11/20	9/20
1946	12/20	8/20
1947	13/20	7/20
1948	14/20	6/20
1949	15/20	5/20
1950	16/20	4/20
1951	17/20	3/20
1952	18/20	2/20
1953	19/20	1/20
1954 eller senare	20/20	0/20

Född 1938 – 1953

Du får tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Se tabell sidan 3. Dessutom kan garantipension betalas ut om dessa pensioner inte når upp till en viss lägsta nivå.

Exempel: Född 1946

Du får åtta 20-delar i form av tilläggspension (ATP + folkpensionstilllägg) och resterande tolv 20-delar i form av inkomstpension och premiepension. Dessutom kan garantipension betalas ut om de andra pensionerna inte når upp till en viss lägsta nivå.

Garantiregel
Du som är född 1938 – 1953 är garanterad att få minst så stor pension som du tjänat in till och med 1994 helt enligt tilläggspensionssystemet.

Född 1954 eller senare

Du får din lagstadgade pension helt enligt det nya systemet. Du får inkomstpension och premiepension. Dessutom kan garantipension betalas ut om dessa pensioner inte når upp till en viss lägsta nivå.

PTK RÅDGIVNINGSTJÄNST

PTK Rådgivningstjänst ska ge en samlad bild över vilka sjuk-, efterlevande- och ålderspensionsförsäkringar den försäkrade har från lag och avtal. Tjänsten kommer också att ge individuella råd om försäkringsskydd och hur pensionspremier ska fördelas mellan olika typer av placeringar och fonder.

Rådgivningstjänsten vänder sig i första hand till alla med aktiv ITP och är helt oberoende och kostnadsfri för användaren. PTK kommer inte att få några som helst provisioner eller ersättningar från försäkringsbolag.

www.radgivningstjanst.se

Tilläggspension

Tilläggspensionen tjänar du, som är **född 1953 eller tidigare**, in genom arbete. Den består av ATP och folkpensionstillägg. Tilläggspensionen är förmånsbestämd (se ordlistan).

Vad ger pension?

För att få full tilläggspension måste du ha arbetat i 30 år. Har du arbetat färre år reduceras pensionen. Du får tilläggspension för dina arbetsinkomster och socialförsäkringsersättningar såsom sjukpenning, föräldrapenning och arbetslöshetsersättning.

ATP-delen beräknas på de 15 bästa årens inkomster mellan 16 och 64 års ålder. Folkpensionsdelen är en viss procent av prisbasbeloppet.

Allt ger inte pension

- De inkomster du hade före 1960 ger inte tilläggspension.
- Du får ingen ATP för det första förhöjda prisbasbeloppet som du tjänar varje år, men istället får du folkpensionstillägget.
- Den allmänna pensionsavgiften (se ordlistan) är från och med 1999 inte pensionsgrundande.
- Det finns ett tak för hur höga inkomster som ger pension. Inkomster som ligger över 7,5 inkomstbasbelopp per år (efter avdrag för allmän pensionsavgift) räknas inte.

ATP

Tilläggspensionen består som sagt av två delar; ATP och folkpensionstillägg. ATP-delens storlek beror på:

- hur många år du förvärvsarbetat med inkomst som givit pension
- den inkomst du haft under de 15 bästa åren
- ditt födelseår om du är född 1938–1953, det vill säga hur många 20-delar av din pension du får från tilläggspensionssystemet (se sidan 3).

Så räknar du ut din ATP-del

Varje år du haft pensionsinkomst får du pensionspoäng (se ordlistan) som används när man beräknar pensionen.

$$60\% \times \text{medelpoäng}^{1} \times \text{prisbasbeloppet} \times \frac{(\text{antal intjänade poängår})^{2}}{30} \times \frac{(\text{antal 20-delar})^{3}}{20}$$

1 genomsnittet av de 15 bästa poängåren
2 högst 30 år får tas med här
3 gäller endast för den som är född 1938–1953 (se sidan 3)

Folkpension

Den andra delen av tilläggspensionen är ett folkpensionstillägg. Storleken på detta beror på:

- hur många år du förvärvsarbetat med inkomst som givit pension
- om du är gift eller ogift
- ditt födelseår om du är född 1938–1953, det vill säga hur många 20-delar av din pension du får från det gamla systemet (se sidan 3).

Exempel (krontalen är angivna i 2010 års värde)	
Född 1945, ogift	**Född 1953, ogift**
Folkpensionstillägget	**Prognos för folkpensionstillägget**
= 1 526 kr/mån	**= 170 kr/mån**

Du räknas som gift även då du är sambo med någon som du har/har haft barn tillsammans med eller tidigare har varit gift med. Registrerade partners räknas också som gifta.

Om du är gift men inte lever med din maka/make får du räknas som ogift, om du meddelar detta till Pensionsmyndigheten.

Inkomstpension och premiepension

Inkomst- och premiepensionerna tjänar du, som är **född 1938 eller senare**, in genom arbete.

Inkomst- och premiepensionen grundar sig på din livsinkomst. Du får pension för det du tjänar upp till 7,5 inkomstbasbelopp, efter avdrag för en allmän pensionsavgift (se ordlistan).

Vad ger pension?

Det är inte bara *lön* från tidigast 1960 och *socialförsäkringsersättningar* (till exempel sjukpenning, a-kassa, föräldrapenning) som räknas och ger pensionsrätt.

- **Småbarnsår** ger pensionsrätt oberoende av om du arbetar eller är hemma med barnet. Den rätten gäller även bakåt i tiden ända från 1960. Den ena föräldern får så kallad barnårsrätt för barn under 4 år. Vilken av föräldrarna bestämmer man själv för varje år.
- **Långvarigt sjuka** med sjuk- eller aktivitetsersättning som beräknats på en antagandeinkomst får också pensionsrätt för den.
- **Studier**, när du får studiemedel, och **värnplikt** ger också pensionsrätt, men bara från 1995.

Inkomstpension

Inkomstpensionen utgår från hela din livsinkomst. Varje år du tjänar in inkomstpension är därför viktigt. Inkomstpensionen är premiebestämd (se ordlistan). Hur stor pensionen blir visar sig först vid pensioneringen.

Principen är att ju längre du arbetar och ju mer du tjänar (upp till 7,5 inkomstbasbelopp efter avdrag för den allmänna pensionsavgiften) desto större inkomstpension får du. Och det räcker att du har kommit upp i en inkomst som du är skyldig att deklarera för att ett år ska räknas (= 42,3 procent av ett prisbasbelopp).

Inkomstpensionen följer inkomsterna

Inkomstpensionen följer inkomstutvecklingen i Sverige. När inkomsterna stiger mer än inflationen ökar värdet av din pensionsrätt. Och tvärtom – om inflationen är högre än inkomstökningarna, kompenseras du inte fullt ut.
Vid pensioneringen delas det totala pensionsvärdet för inkomstpensionen upp i månadsbelopp, som betalas ut så länge du lever.

Vad påverkar inkomstpensionen?

Hur stor din inkomstpension blir beror i huvudsak på:

- din inkomst (hur stor pensionsrätt du samlar ihop medan du arbetar)
- den allmänna inkomstutvecklingen i samhället
- hur gammal du är när du går i pension.

Premiepension

Premiepensionen tjänar du in på samma sätt som inkomstpensionen. Men till skillnad från inkomstpensionens avgift, sparas avgiften till premiepensionen för att betala just din pension i framtiden. Detta finansieringssystem kallas för ”premiereservsystem” (se ordlistan).

Du har tjänat in premiepension sedan tidigast 1995 genom att en viss procentsats av din inkomst betalats in till din premiepension varje år. Från och med 1999 är avgiften 0,5 – 2,375 procent för dig som är född 1938–1953. För dig som är född senare är avgiften 2,5 procent.

Placera i värdepappersfonder

Avgifterna förvaltas tillfälligt av Riksgäldskontoret och när årets pensionsrätt är fastställd placeras de automatiskt i de fonder och med den fördelning som du senast har valt. Värdepappersfonder är det enda sparalternativet.

Du får välja högst fem bland hundratals fonder; svenska och utländska, högrisk- och lågriskfonder, aktiefonder, obligationsfonder, blandfonder och så vidare. Fonderna sköts av fondförvaltningsbolag som är knutna exempelvis till banker, försäkrings- och finansbolag.

Från 2010 (tidigast maj) kommer ett antal statliga kostnadseffektiva placeringsalternativ att finnas, med färdiga portföljsammansättningar för olika riskprofiler. Dessutom kommer icke-väljarnas förvalsalternativ bli möjligt att aktivt välja.

Byt fond när du vill

Du är inte låst vid ett fondval utan kan byta fond när du vill och hur ofta du vill. Pensionsmyndigheten tar för närvarande inte ut någon bytesavgift.

Pensionsmyndigheten – en förbindelselänk

Det är Pensionsmyndigheten som administrerar premiepensionsvalet. Men Pensionsmyndigheten ansvarar inte och lämnar inga garantier för fonderna utan fungerar närmast som en länk mellan dig och fondförvaltaren. Pensions-

myndigheten håller reda på dina fondandelar och förhandlar om avgifterna i fonderna. Fondförvaltaren vet inte vem som valt deras fond.

Om du inte väljer eller vill vänta med ditt val

Om du inte gjort något val placeras kapitalet i den statliga Premiesparfonden inom 7:e AP-fonden. Premiesparfonden placeras i svenska och utländska värdepapper, både räntebärande och aktier.

Från år 2010, tidigast i maj, kommer Premiesparfonden att ersättas av ett nytt förvalsalternativ med generationsprofil.

Överföring av premiepension

Du kan föra över premiepensionsrätten till maka/make eller registrerad partner. Det kan passa om ni till exempel har mycket ojämnt fördelade inkomster. Den som lämnar ifrån sig pensionsrätt får själv lägre pension.

Överlåten pension kan inte tas tillbaka och värdet minskar med 8 procent vid överföringen. Överföringen fortsätter automatiskt ett år i taget tills någon av makarna ger annat besked till Pensionsmyndigheten.

Garantipension

Garantipensionen grundar sig på bosättning i Sverige och är ett grundskydd för dig som har haft låg eller ingen inkomst alls i livet. Du är garanterad en pension på som mest 2,13 prisbasbelopp (om du är ogift) eller 1,9 prisbasbelopp (om du är gift) per år.

För att få garantipension ska du ha bott i Sverige under minst tre år och för att få maxbeloppet ska du ha bott här i minst 40 år mellan 25 och 64 års ålder (tid mellan 16–24 år får också räknas om du arbetat då).

Beloppet minskar om du får andra lagstadgade pensioner.

Observera att tjänstepensioner, till exempel ITP, privata pensionsförsäkringar eller kapitalinkomster inte dras av från garantipensionen.

För födda 1937 eller tidigare gäller särskilda regler för garantipensionen.

Årlig prognos från Pensionsmyndigheten – Orange kuvertet

Varje år får du en prognos från Pensionsmyndigheten på vad din lagstadgade pension kan tänkas bli om du tar ut den vid 61, 65 eller 70 års ålder. Beskedet är dock inget löfte utan en uppskattning av hur mycket du får om förutsättningarna slår in.

På **www.pensionsmyndigheten.se** kan du själv ta fram olika prognoser på din lagstadgade pension utifrån dina egna tankar om framtiden.

Den kollektivavtalade pensionen

Du som är privatanställd tjänsteman och försäkrad i **ITP-planen** får ytterligare pension utöver den lagstadgade.

Svenskt Näringsliv och PTK har förhandlat fram ITP-planen. I den finns ITP 1 som är en premiebestämd pension och ITP 2 som till största delen ger en förmånsbestämd pension. I ITP 2 finns två ålderspensioner, dels ITPs förmånsbestämda pension och dels ITPK, som är premiebestämd.

Den som är född 1979 eller senare får enligt huvudregeln ITP 1 och den som är född 1978 eller tidigare får ITP 2 (förmånsbestämd ITP + ITPK).

Det är din arbetsgivare som betalar premierna för ITP-planen.

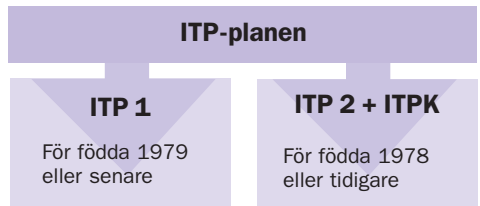

Den förmånsbestämda pensionen innebär att man redan från början har bestämt storleken på pensionen. Under hela ditt verksamma arbetsliv tar man sedan ut den premie som behövs för att finansiera denna redan bestämda pension som en dag ska börja betalas ut.

Den premiebestämda pensionen innebär att storleken på premien som betalas in till din pension är bestämd på förhand.

Det är du själv som bestämmer hur premien för premiebestämda ITPK ska användas och förvaltas genom ITPK-valet.

Observera att även du som är född 1978 eller tidigare kan komma att omfattas av den premiebestämda tjänstepensionen ITP 1 i stället för ITP 2 + ITPK. En arbetsgivare, som ansluter sig till ITP-planen efter den 25 april 2006, kan nämligen efter godkännande av Collectum välja att enbart tillämpa den nya premiebestämda ITP 1 pensionen för alla tjänstemän oavsett ålder.

Alternativ ITP för dig med månadslön över 41 885 kronor (2010)

Om du tillhör ITP 2 och din pensionsmedförande lön överstiger tio inkomstbasbelopp kan du och din arbetsgivare komma överens om att en alternativ pensionslösning ska gälla.

Alternativ pensionslösning kan gälla för lönedelar mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp för såväl ålders- som efterlevandepension.

Du har också möjlighet att välja att istället helt byta till ITP 1 som ger en premiebestämd ålderspension i ITP-planen om du är överens med din arbetsgivare.

Du kan vara kvar i ITP 2 och nyttja de flexibla valmöjligheterna som finns för att få mer ålderspension. Är du i 50-årsålder är det tveksamt om du ska göra en alternativ pensionslösning. Vill du veta mer vänd dig till ditt förbund.

511 000 kronor = 10 inkomstbasbelopp år 2010
(511 000 /12,2* = 41 885 kr/mån)

*** inkl. semestertillägg**

Värdebesked från Collectum – Röda kuvertet

Det är Collectum som administrerar ITP. I början av varje år får du ett värdebesked från Collectum. Det visar den kollektivavtalade ITP-pensionen. Du kan bland annat se hur mycket pension du redan tjänat in och få en prognos för hur den framtida pensionen blir.

Mer information om värdebeskedet kan man få från Collectum på telefon 0200-40 85 00 eller på www.collectum.se

ITP 2

ITP 2 består av en förmånsbestämd pension och en premiebestämd pension – ITPK.

ITPs förmånsbestämda pension

ITPs förmånsbestämda pension räknas ut i procent av slutlönen. Därför är din slutlön vid pensionsåldern (normalt 65 år) avgörande för hur stor den pensionen blir. Lön upp till 30 inkomstbasbelopp ger pensionsrätt.

Lön i inkomstbasbelopp	ITP för respektive lönedel
0 – 7,5	10 %
7,5 – 20	65 %
20 – 30	32,5 %

Den lön som ligger till grund för pension från ITP 2 kallas för pensionsmedförande lön.

I ITP 2 får du inte pension för inkomster som du haft i form av övertidsersättning eller bilförmån.

Inte heller alla inkomstökningar nära pensionsåldern innebär högre pension. Har dina löneökningar varit höga de sista fem åren före din pensionering kan man komma att räkna pensionen på ett lägre belopp än din slutlön. Detta för att hindra att enskilda arbetsgivare genom ett ordentligt lönelyft inför pensioneringen, ger sina anställda en bättre pension än vad de betalat premier för.

För att få full förmånsbestämd ålderspension från ITP 2 krävs 360 månaders tjänstetid. För varje månad som saknas minskas pensionen.

På värdebeskedet från Collectum kan du se om du kan få full tjänstetid fram till pensionsåldern.

Observera att all tjänstetid som tjänsteman i privat tjänst inte ger rätt till ITP 2 ålderspension. Tjänstetid före 28 års ålder räknas inte med. En del tid kan även ha fallit bort om du varit vikarie, visstidsanställd eller liknande.

ITPK

ITPK är en extra ålderspension som är premiebestämd i ITP 2. Arbetsgivaren betalar premierna för ITPK men det är du själv som bestämmer hur pengarna ska användas och förvaltas. Detta gör du genom ITPK-valet. Valet gör du på en blankett som du får från Collectum (se sidan 22).

Kan bli en stor del av pensionen

Vilken betydelse pensionen från ITPK får för dig beror på hur mycket och under hur lång tid som det betalats in premier. Din lön har betydelse, eftersom premierna är en viss procent av lönen. Sist men inte minst hänger det på hur du placerat pengarna och försäkringsbolagens avgifter.

Så mycket pengar handlar det om

Premien till ITPK är två procent av din pensionsmedförande lön. När din lön ändras, ändras även premien.

Det är möjligt för dig och din arbetsgivare att komma överens om att komplettera med ytterligare premier.

Exempel

Du tjänar 22 000 kronor i månaden, ITPK-premien är två procent av din lön. Under ett år blir det 5 368 kronor som går till din ITPK-pension.

2 % x (12,2 x 22000 kr) = 5 368 kronor/år

När du väljer att gå i pension bestämmer du om ITP 2-pensionerna ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Du väljer också om de ska betalas ut helt eller, tidigast inom ett till två år, delvis.

ITPK-valet

ITPK-valet gör du på en blankett som du får från Collectum (se sidan 22). Du ska välja:

1. Hur och vem ska förvalta ITPK-premierna? (se nedan).
2. Ska någon i familjen få din ITPK-pension om du avlider i förtid? (ITPK med/utan återbetalningsskydd, se sidan 17).
3. Ska du välja till en extra pension till familjen (Familjeskydd, se sidan 18).

1 Hur och vem ska förvalta ITPK-premierna?

Först ska du bestämma om du vill att pengarna ska förvaltas i en **traditionell försäkring** eller i en **fondförsäkring**. Därefter vilket bolag som ska förvalta pengarna. De olika bolagen finns med på blanketten från Collectum.

Traditionell försäkring

I en traditionell försäkring är det försäkringsbolaget som bestämmer hur pengarna förvaltas. Bolaget kan placera dem i räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter. Du är garanterad en viss pension och har möjlighet till mer pension om bolagets förräntning blir bättre än den garanti som ges.

Hur stor din pension blir beror på hur väl pengarna har förräntats och hur mycket du får betala bolaget för att de administrerar det hela.

Fondförsäkring

Med en fondförsäkring är det du själv som bestämmer i vilka fonder dina pengar ska förvaltas. Du har därmed en chans att få en bra avkastning på pengarna. Men det är också du själv som bär risken att pengarna till och med minskar i värde! Du bör vara aktiv och intresserad!

Fondförsäkringsbolagen, som du kan välja mellan har ett antal värdepappersfonder. Olika fonder har olika riskprofil. Fonderna, eller ”portföljerna” som man också talar om, kan innehålla räntebärande papper, aktier, vara blandade, följa index, vara anpassade till olika generationer och så vidare. Du kan när som helst placera om dina pengar till andra

fonder inom samma bolag eller, genom flytträtten, till andra bolag (se vidare på sidorna 16 och 21).

Hur stor din pension blir med en fondförsäkring beror på utvecklingen av värdepappersmarknaderna, det vill säga ränte- och aktiemarknaden. Samt hur mycket du får betala bolaget för att de administrerar det hela.

Fonderna garanterar inte någon viss pension eller lägsta förräntning på dina pengar. Du kan både få se ditt pensionskapital öka och minska.

Jämförelse mellan traditionell försäkring och fondförsäkring

	Traditionell försäkring	Fondförsäkring
Förvaltning av pengarna	Försäkringsbolaget bestämmer hur pengarna förvaltas.	Man bestämmer själv i vilka fonder pengarna förvaltas. Fondförsäkringsbolagen har ett antal värdepappersfonder som man kan välja mellan.
Pensionens storlek	Pensionens storlek beror på ▪ hur mycket premier som betalats ▪ hur pass bra pengarna har förräntats ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen.	Pensionens storlek beror på ▪ hur mycket premier som har betalats in ▪ vad fondandelarna är värda ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen.
Garanti	Man får en garanterad pension som motsvarar minst inbetalda premier och i vissa fall en lägsta förräntning. Därutöver kan man få ytterligare förräntning beroende på hur bra bolaget lyckats med förvaltningen. En högre garanti innebär snävare placeringsmöjligheter för bolaget, med risk för en sämre förräntning.	Fonderna garanterar inte någon lägsta förräntning av kapitalet. Kapitalet kan öka eller minska i värde.

Vilka ska göra omval 2010?

Ny upphandling av fondförsäkringsbolag har gjorts och gäller från juli 2010. Omval ska göras i ITPK och vara klart till den 1 juli.

Collectum kommer att skicka ut valmaterial, och om så behövs, även två påminnelser till dem som ska göra omvalet. Läs nedan vilka de gäller.

Du som har ITPK och

- inte gjort något val av de upphandlade bolagen 2007 eller senare (gäller både traditionell försäkring och fondförsäkring)
- valt fondförsäkringsbolag som upphandlades 2007 och som inte har upphandlats igen 2010.

Att tänka på

ITPK-premien placerar du själv och det är du själv som bär risken för din placering, men du har även en chans att få dina pengar att ge en bättre avkastning. Därför är det viktigt att du tänker igenom din livssituation och funderar över frågor som:

- Behövs något skydd till efterlevande?
- Hur viktig kommer inkomsten från ITPK att vara för dig som pensionär?
- Hur stora kunskaper har du om olika placeringsalternativ?
- Hur långt har du kvar till pensionen?
- Hur har du placerat din premiepension?
- Hur intresserad är du av att placera i och följa fonder?

Olika fonder, olika riskprofil

Pyramiden här intill kan du se som en risk/chans-trappa och enkel hjälpreda för din placering och risksprid ning. Risken ökar ju högre upp du kommer.

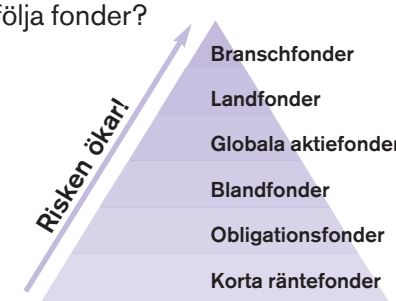

Avgifterna minskar din pension!

Störst inverkan på ditt pensionskapital har normalt den avkastning som förvaltaren har kunnat ge. Men glöm inte avgifterna till förvaltaren.

Avgiften på det sparade kapitalet kan minska ditt pensionskapital betydligt. Om du sparar till pensionen under många år påverkar den ditt pensionskapital mer än vad en avgift på lika många procent på månadspremien gör. Det gäller både för traditionell pensionsförsäkring och fondförsäkring.

För att du ska få så mycket pension som möjligt för dina ITPK-premier har PTK och Svenskt Näringsliv gjort en upphandling av valbara försäkringsbolag. Vid upphandlingen har särskild vikt lagts vid låga avgifter, finansiell stabilitet och möjlighet till god avkastning. Upphandlingen innebär att du kan placera din ITPK-premie i ett upphandlat försäkringsbolag med avsevärt lägre avgifter än vad du kunnat göra tidigare.

Tiden är viktig!

Tiden är en viktig faktor i placeringssammanhang.

Historiskt sett går aktier bättre än räntepapper. Om du är ung och har lång tid kvar till pensionen kan du överväga att främst placera i aktiefonder eftersom de är mer lämpade för långsiktigt sparande.

När du blir äldre och närmar dig pensionen kan du, om du så önskar, gå över till att ha ett större innehav i säkrare placeringar som räntefonder eller flytta till traditionell försäkring.

Flytta ITPK till annat bolag?

Med det nya ITP-avtalet har du rätt att flytta ditt intjänade kapital i ITPK till ett annat försäkringsbolag bland de upphandlade.

Flytträtten gäller även ITPK i ursprunglig form som alla som tjänat in ITPK före 1990 har. De som inte gjort något ITPK-val har sin ITPK placerad i ursprunglig form för intjänandet fram till juli 2007.

Följande regler gäller:

- Bara flytt till upphandlade bolag
- Det krävs ingen hälsoprövning
- Flyttprocessen tar normalt cirka två till fyra månader
- Försäkringens utformning får inte förändras (om till exempel återbetalningsskydd har valts följer det med till nästa bolag)
- Traditionell försäkring kan bara flyttas 1 gång per år
- Flyttavgiften är maximalt 500 kronor per försäkring. Se lista med avgifter på Collectums hemsida, www.collectum.se
- Kapitalet måste vara större än flyttavgiften

På **www.ptk.se** finns en checklista för flytt av pensionskapital.

Avstå familjepension?

Du som omfattas av ITP 2 och har en årslön över 7,5 inkomstbasbelopp (383 250 kronor år 2010), kan välja att styra över de framtida premieinbetalningarna för ITP familjepension till att istället förstärka din ITPK.

Väljer du att låta premierna till familjepensionen i stället gå till att förstärka din ITPK, ingår de i ITPK-valet. Det innebär att du kan låta alla ITPK-premier gå till din egen ålderspension ITPK eller teckna familjeskydd för en del av premierna. Du kan också välja återbetalningsskydd till din egen ITPK.

ITP familjepension kan betalas ut livslångt till make, maka eller registrerad partner, samt till barn yngre än 20 år.

ITP Familjeskydd och återbetalningsskydd kan betalas ut till make, maka, registrerad partner, sambo eller barn oavsett ålder. Familjeskyddets nivå väljer du själv (till 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år), likaså utbetalningstiden (till 5, 10, 15 eller 20 år).

Valet att avstå ITP familjepension görs hos Collectum och gäller för all framtid.

Du kan läsa mer om detta val och om ITPK-valet på Collectums hemsida (www.collectum.se).

2 Ska någon i familjen få din ITPK-pension om du avlider i förtid?

ITPK ger dig även möjlighet att skaffa dina närmaste ett ekonomiskt skydd om du skulle avlida i förtid. Du kan välja **ITPK med eller utan återbetalningsskydd**. Se till den livssituation du befinner dig i och kom ihåg att du kan ändra valet i takt med att livet förändras.

ITPK utan återbetalningsskydd

Detta är ett alternativ för dig som är ensamstående utan barn. Det kan passa också dig som vill att hela premien ska användas till din egen ålderspension.

Hur stor din pension blir beror på

- hur mycket arbetsgivaren betalat i premier
- hur pengarna förräntats
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut
- de arvsvinster (se ordlistan) du får
- när du tar ut pensionen och hur lång tid den ska räcka.

När du avlider får de efterlevande ingen ersättning.

ITPK med återbetalningsskydd

Detta alternativ kan passa dig som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Hur stor din pension blir beror på

- hur mycket arbetsgivaren betalat i premier
- hur pengarna förräntats
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut
- när du tar ut pensionen och hur lång tid den ska räcka.

Alternativet innebär dessutom att dina närmaste får ITPK-pension du tjänat in, som efterlevandepension om du dör innan all ålderspension betalats ut.

Observera att återbetalningsskyddet minskar din egen pension till en viss del. Detta eftersom du inte får några arvsvinster. Återbetalningsskyddet kan du bara välja till eller ta bort innan pensionen börjar betalas ut. Tänk också på att det tar tid innan återbetalningsskyddet ger något större ekonomiskt skydd eftersom skyddet byggs upp av inbetalda premier och avkastning.

Förmånstagare till återbetalningsskydd

Vem eller vilka som kan vara förmånstagare är reglerat i försäkringsvillkoren. I första hand betalas återbetalningsskyddet till make, sambo eller registrerad partner. I andra hand till arvsberättigade barn. Vill du ändra detta kan du göra det inom en begränsad familjekrets med ett ”särskilt förmånstagarförordnande”.

3 Extra pension till familjen?

Familjeskyddet är en tidsbegränsad efterlevandepension som kan passa dig som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Familjeskyddet tecknas i Alecta och betalas ut till dina närmaste om du skulle avlida före 65 års ålder.

Familjeskyddet betalas ut från och med månaden efter dödsfallet. Det betalas ut varje månad med valt belopp och under vald tid.

Nivå och utbetalningstid

Du kan välja ett familjeskydd på 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år (1 prisbasbelopp är 42 400 kronor 2010). Du väljer också under hur lång tid dina efterlevande ska få familjeskyddet utbetalt. Utbetalningen kan vara 5, 10, 15 eller 20 år (dock inte längre än till du skulle ha fyllt 70 år). Kostnaden för detta familjeskydd beror på din ålder. Det är billigare när du är ung och dyrare när du är äldre.

På Collectums webbplats kan du se kostnaden för familjeskyddet vid varje ålder, nivå och utbetalningstid.

Premien för familjeskyddet dras av från beloppet som betalas in till din ITPK. Din ITPK-pension blir därför lägre om du väljer familjeskydd.

Förmånstagare till familjeskydd

I första hand betalas familjeskyddet till din make, sambo eller registrerade partner. I andra hand till dina arvsberättigade barn. Du kan välja en annan förmånstagare inom en begränsad familjekrets genom ett ”särskilt förmånstagarförordnande”.

Observera att välja familjeskydd innebär att din familj direkt får ett rejält försäkringsskydd. (Hur stort beror på vad du väljer – till exempel 2 prisbasbelopp per år i tio års tid).

Val gjorda före april 2008

För val gjorda före april 2008 gäller istället ett familjeskydd med bara två valbara nivåer och 5 års utbetalningstid.

Nivå 1
Försäkringen betalas ut med ett förhöjt prisbasbelopp* per år under fem år. Premien bestäms för ett år i taget. För år 2010 är premien 40 kronor per månad.

Nivå 2
Försäkringen betalas ut med två förhöjda prisbasbelopp* per år under fem år. Premien för år 2010 är 80 kronor per månad.

Premien är en enhetspremie vilket innebär att försäkringen är dyr för unga men billig för gamla.

*Det förhöjda prisbasbeloppet år 2010 är 43 300 kronor.

Det valda alternativet fortsätter att gälla så länge inget nytt val görs. Du som har detta familjeskydd bör tänka igenom om du ska göra ett nytt val eller behålla det gamla familjeskyddet.

Det innebär att vill man som ung (under 40–45 år) ha ett billigare eller större familjeskydd ska man välja det nya familjeskyddet. Observera dock att vill du utöka ditt familjeskydd måste du göra en enkel hälsodeklaration.

Om du inte gör något ITPK-val

Om du inte gör ett ITPK-val blir du automatiskt försäkrad för ITPK i en traditionell försäkring utan efterlevandeskydd i Alecta. Du är då garanterad att minst få en pension motsvarande insatta premier och får därutöver hela det överskott som uppstår.

Du kan kontakta Collectum för att få information om ITPK-valet.

Pensionen vid arbetslöshet

Lagstadgad pension

Om du blir arbetslös tjänar du in allmän pension på ersättningen från a-kassan. Men eftersom den ersättningen är lägre än din lön var, så blir inkomst- och premiepensionen lägre.

Kollektivavtalad pension

Om du blir arbetslös avbryts inbetalningen av premierna för ITP och ITPK. Du tjänar då inte in dessa båda pensioner under arbetslösheten. Du får automatiskt besked från försäkringsbolaget om den pensionsrätt som du redan hunnit tjäna in före arbetslösheten.

Lägg märke till att du i tre månader från det att ITP-anställningen upphörde har ett efterskydd som innebär att ITP-försäkringen gäller om du under den tiden skulle bli sjuk eller avlida.

Utbetalning av pensionen

Pensionernas storlek påverkas av om du tar ut dem tidigt eller sent. Pensionen påverkas också av om du pensionerar dig helt eller delvis.

Både de lagstadgade och de kollektivavtalade pensionerna är skattepliktig inkomst.

Tilläggspension

Pensionsåldern för tilläggspension är 65 år men:

- du kan ta ut pensionen tidigast vid 61 års ålder. Pensionen blir då lägre hela livet ut eftersom den ska betalas ut under en längre tid.
- du kan skjuta upp pensioneringen till 70 år. Då höjs din pension eftersom den då ska betalas ut under en kortare tid.
- du kan ta ut din pension delvis till 25, 50 eller 75 procent. Den betalas ut hela livet ut, men du kan göra uppehåll, minska eller öka uttaget.

Observera att om du, som är född 1938 eller senare, fortsätter att arbeta efter ditt 64:e år, tjänar du för den tiden in pensionsrätt helt i det nya pensionssystemet. Du som är född 1937 eller tidigare kan inte tjäna in någon ny lagstadgad pensionsrätt, varken enligt det gamla eller det nya systemet.

Tilläggspension och inkomstpension måste tas ut samtidigt och till samma andel.

Inkomst- och premiepension

Dessa pensioner kan du tidigast ta ut vid 61 års ålder.

Det finns ingen bestämd pensionsålder utan du fortsätter att tjäna in pension så länge du arbetar.

Arbete efter 67 år kräver dock att din arbetsgivare går med på det.

Ju längre du arbetar desto högre pension

En senare pensionering ger en högre pension. Och tvärtom – ju tidigare du pensionerar dig, desto lägre blir pensionen.

Du kan ta ut 25, 50, 75 procent eller hela den lagstadgade pensionen. Den betalas ut hela livet ut, men du kan göra uppehåll, minska eller öka pensionsuttaget.

Garantiregel för födda 1938–1953

Du som är född 1938 – 1953 är garanterad att få minst så stor pension som du tjänat in till och med 1994 helt enligt det gamla systemet (tilläggspension). Detta gäller först när du fyllt 65 år. Tar du ut din allmänna pension före 65 år minskar den garanterade nivån.

Kontakta Pensionsmyndigheten för mer information.

Garantipension

Garantipension kan du få först vid 65 års ålder. Den betalas ut bara om din övriga lagstadgade pension inte når upp till en viss nivå. För dig som är född 1937 eller tidigare gäller särskilda regler.

För att få garantipension krävs att du också tar ut din inkomstpension/tilläggspension i motsvarande grad.

Observera

att alla måste göra en ansökan till Pensionsmyndigheten för att få den lagstadgade pensionen utbetald. Detta gäller oavsett när du vill få ut pensionen och det gäller för all lagstadgad pension.

Förmånsbestämd ITP och ITPK

Pensionsåldern för förmånsbestämd ITP och ITPK är normalt 65 år. Ett fåtal privatanställda tjänstemän kan ha lägre avtalad pensionsålder.

- Du kan dock ta ut både ITP och ITPK redan vid 55 års ålder genom så kallat förtida uttag. Pensionen blir då mycket lägre, eftersom en stor del av pensionspremien saknas.

  För förtida uttag krävs att du slutar arbeta för att pensionera dig. Arbete i mindre omfattning tillåts.

- Det är bättre att sluta arbeta och ta ut ITP/ITPK tidigast när du fyllt 62 år eftersom premierna för tiden fram till den ordinarie pensionsåldern då betalas genom kollektiva fonder. En förutsättning för denna ”slutbetalning” är att du slutar för att pensionera dig.

  Din livslånga pension kommer dock att vara lägre varje månad hela livet ut på grund av den längre utbetalningstiden.

- Du kan ta ut din ITP och din ITPK livslångt eller under en begränsad tid om minst fem år (ITP) respektive två år (ITPK). Du kan välja att göra delvis uttag (ITPn inom ett till två år). Du kan som lägst ta ut 10 procent av din pension. Observera att du måste gå ner lika mycket i arbetstid som du tar ut i pension, om du tar ut den före 65 år. Du kan alltså inte arbeta heltid före 65 år och ta ut de här pensionerna samtidigt.

- Du kan också välja att skjuta upp uttaget av ITP och/eller ITPK till efter 65 års ålder. Då ökar det livslånga månadsbeloppet eftersom utbetalningstiden blir kortare, men du tjänar inte in någon ny förmånsbestämd ITP/ITPK efter det att du fyllt 65 år.

- Den ITP/ITPK som du börjat ta ut kan du inte ändra utbetalningstid för eller göra uppehåll i utbetalningen av.

Alternativ för tidig pension

Det finns andra alternativ för tidig pension än tidigt uttag av ålderspension.

Om du inte kan fortsätta att arbeta på grund av hälsoskäl
Sjukersättning är ekonomiskt mest fördelaktigt för den som av hälsoskäl inte kan arbeta i full utsträckning. Sjukersättningen ger normalt mer pengar än tidigt uttag av ålderspension och minskar inte den framtida ålderspensionen, vilket tidigt uttag gör.

Kontakta Försäkringskassan och Alecta. Läs även mer om sjukersättning i PTKs häfte ”Sjukdom”.

Om du riskerar att mista jobbet på grund av omstruktureringar eller driftsinskränkningar på arbetsplatsen
Avgångspension bygger på en överenskommelse mellan dig och din arbetsgivare. Rätten att vara kvar i arbetslivet är reglerad i lagen om anställningsskydd. Kontakta ditt fackförbund för mer information.

Läs mer om avgångspension på **www.ptk.se**

Råd till dig som överväger tidigt uttag

- Det är ekonomiskt fördelaktigt att vänta med att gå i pension tills du fyllt 62 år eftersom premierna för förmånsbestämd ITP och ITPK då betalas klart. Även ITP 2:s familjepension och ITPKs familjeskydd betalas klart.
- Vänd dig till Pensionsmyndigheten för att få en beräkning av din lagstadgade pension.
- Vänd dig till Alecta för att få:
  - en beräkning av pensionerna för förtida uttag
  - förslag till alternativa tidpunkter för pensioneringen
  - förslag till hur pensionerna kan kombineras för att ge bästa utfall.
- Vänd dig till Pensionsmyndigheten, Alecta och det bolag du valt för din ITPK när du har bestämt dig för att göra uttag.
- Om du blir långvarigt sjuk kan du vända dig till Försäkringskassan för att eventuellt få sjukersättning.

Tips! Du kan själv räkna ut din lagstadgade pension vid tidigt uttag på **www.pensionsmyndigheten.se**

Pensionernas värdeförändring

Pensioner betalas ofta ut under årtionden. För att hindra att inflationen urholkar värdet av pensionerna, har de traditionellt knutits till ett prisindex.

Idag följer till stor del de lagstadgade pensionerna i stället inkomstutvecklingen i samhället. Genom att placera pensionssparandet i fonder (gäller till exempel premiepensionen och ITPK), får man värdeförändringen att följa marknadsutvecklingen det vill säga aktie- och räntemarknaden.

Tabellen visar vilken indexeringsmodell de olika pensionerna följer:

	Prisutveckling	**Inkomstutveckling**	**Marknadsutveckling**
Pension enligt lag	Tilläggspension (till 65 års ålder)	Tilläggspension (efter 65 års ålder)	
	Garantipension	Inkomstpension	Premiepension
Kollektivavtalad pension	Förmånsbestämd ITP ITPK i ursprunglig form (under utbetalningstid)		ITPK ITP 1

Prisutveckling: Levnadskostnadernas utveckling utifrån konsumentprisindex, det vill säga hur priserna på varor och tjänster förändras.

Inkomstutveckling: Förändringen i den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten hos alla mellan 16 och 64 års ålder.

Marknadsutveckling: Aktiers och räntebärande värdepappers utveckling för pension placerad i fonder.
Förräntning utifrån utvecklingen av bolagets kapital för traditionellt försäkrad pension.

Vem gör vad?

Pensionsmyndigheten

svarar på frågor om de lagstadgade pensioner. Där kan du få information om vad du tjänat in i pension, poäng för tilläggspension, pensionsrätt för småbarnsår, studier och sjukersättning. Pensionsmyndigheten hjälper också till med pensionsberäkningar och det är hit du vänder dig om du vill byta fondplacering för premiepensionskapitalet.

För telefonnummer se telefonkatalogen på din ort.

Pensionsfrågor: 0771– 776 776
Hemsida: www.pensionsmyndigheten.se

Collectum

svarar på frågor om ITPK och allmänna frågor om ITP 1, ITP 2 och ITPK-valet. Där kan du få information om de försäkringsbolag som du kan välja mellan. Du beställer även ITPK-valsblanketter där.

Telefon: 020– 40 85 00
Hemsida: www.collectum.se

Alecta

svarar på frågor om just din ITP 2 försäkring, ITPK i ursprunglig form och ITPK familjeskydd.

Telefon: 020– 78 22 80
Hemsida: www.alecta.se

Försäkringsbolagen

svarar på frågor om förvaltning, återbäringsräntor, kapital och fonder samt om återbetalningsskyddet.

Ordlista

Allmän pensionsavgift
Den del av pensionsavgiften som du som löntagare betalar. Det är en avgift som dras på lönen samtidigt som preliminärskatten. Den är inte pensionsgrundande för den lagstadgade pensionen. (Se även ”Pensionsavgift för den lagstadgade pensionen” och ”Premier”.)

Arvsvinst
Försäkringskapital som finns kvar efter en avliden, som inte valt återbetalningsskydd, och som delas ut till de andra försäkrade som inte valt återbetalningsskydd. Detta kallas för arvsvinst.

Avgiftsbestämd pension
Se premiebestämd pension.

Avgångspension
En pension som arbetsgivaren ibland kan betala och erbjuda äldre anställda, om de lämnar sin anställning i förtid. Den betalas ut fram till den ordinarie pensionsåldern och är oftast en viss procentsats av lönen.

Basbelopp
Se prisbasbelopp, inkomstbasbelopp.

Fonderingssystem
Se premiereservsystem.

Fördelningssystem
Ett sätt att finansiera ålderspensioner där man fördelar inkomster mellan generationer. När du arbetar betalar du in avgifter som bokförs på dig. Pengarna sparas inte, utan går direkt till att betala ut dagens pensioner. Istället får du en fordran på kommande generationer som genom sina avgifter en dag kommer att betala din pension.
Inkomstpension och tilläggspension är till exempel finansierade med fördelningssystem. (Jämför Premiereservsystem.)

Förmånsbestämd pension
Pension som är bestämd till sin storlek från början. Avgifternas storlek bestäms av den utlovade pensionen. Tilläggspension och förmånsbestämd ITP (en del av ITP 2) är exempel på förmånsbestämda pensioner. (Jämför Premiebestämd pension.)

Inkomstbasbelopp
Inkomstbasbeloppet infördes år 2001 och var detta år lika stort som det förhöjda prisbasbeloppet. Inkomstbasbeloppet följer därefter den allmänna inkomstutvecklingen och används bland annat för att beräkna hur höga inkomster som ger lagstadgad pension. Aktuellt inkomstbasbelopp – se www.ptk.se

Inkomstindex
Mäter den allmänna inkomstutvecklingen. Används vid omräkning av inkomstbasbeloppet och påverkar bland annat inkomstpensionens storlek.

Konsumentprisindex, KPI
Mäter prisutvecklingen, det vill säga inflationen i samhället. Ligger till grund för de båda prisbasbeloppen och påverkar därför garantipensionen och beräkningen av pensionspoäng.

Pensionsavgift för den lagstadgade pensionen
Totalt är pensionsavgiften till den lagstadgade pensionen 18,5 procent av dina pensionsgrundande inkomster.

Du betalar en del av pensionsavgiften själv (den allmänna pensionsavgiften). Tanken är att du ska betala hälften av avgiften och den andra hälften ska arbetsgivaren stå för, men så är det inte idag (du betalar mindre och arbetsgivaren mer).
Avgiften för barnår, värnplikt och studier står staten för. Detta gäller för närvarande även för avgiften för sjukersättningens antagandeinkomst.

Avgiften till inkomstpension är 16 procent av de pensionsgrundande inkomsterna. Premiepensionsavgiften är 2,5 procent. För dig som är född 1938–1953 betalas i stället ett antal 20-delar av procentsatserna (se tabell på sidan 3).

Pensionsmyndigheten
En ny myndighet från januari 2010 som administrerar alla de lagstadgade pensionerna.

Pensionspoäng för tilläggspension
Den inkomst som ger ATP uttryckt i antal basbelopp i stället för kronor. En sådan inkomst på 193 500 ger ATP-poängen 5,00 om basbeloppet det året var 38 700 kronor.
(193 500/38 700 = 5,00) ATP-poängen kunde, till och med år 2001, vara högst 6,50 för ett år. Den kan vara lägst 0,01.

Premiebestämd pension
Pension där premiernas (avgifternas) storlek är bestämda från början. Storleken på pensionen är inte bestämd från början utan beror av hur mycket premier som flyter in. Inkomst-, premiepensionen och ITPK är exempel på premiebestämda (även kallade avgiftsbestämda) pensionslösningar. (Jämför Förmånsbestämd pension.)

Premier
Pengarna som betalas in till den kollektivavtalade pensionen kallas premier. Inbetalningen till den lagstadgade pensionen kallas för pensionsavgift.

Premiereservsystem
Fonderingssystem. Ett sätt att finansiera ålderspensioner som innebär att pensionsavgifterna/premierna sparas för att användas till just din pension. ITP, ITPK och premiepensionen finansieras via sådana system. (Jämför Fördelningssystem.)

Prisbasbelopp
Prisbasbeloppet är ett belopp i kronor som följer prisernas utveckling. Det ändras i takt med att levnadskostnaderna förändras. Prisbasbeloppet ändras den 1 januari varje år och det är regeringen som fastställer beloppet. Det finns både ett prisbasbelopp och ett förhöjt prisbasbelopp.

Aktuella prisbasbelopp – se www. ptk.se

OM PTK

PTK är en samarbetspartner för 27 medlemsförbund med cirka 700 000 medlemmar i privat tjänst. Vi arbetar med förhandlingar, information och utbildning inom flera områden, till exempel med att:

- Skapa trygghet genom den kollektivavtalade tilläggspensionen ITP och andra försäkringar.
- Hjälpa medlemmar när en anställning tar slut genom bra omställningsavtal.
- Skapa en bra arbetsmiljö på arbetsplatserna.
- Utbilda medlemsförbundens representanter för att de ska bli aktiva ledamöter i bolagsstyrelser.

www.ptk.se

PTKs medlemsförbund

Akademikerförbundet SSR | Civilekonomerna | DIK | Farmaciförbundet | Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (FSA) | Journalistförbundet | Jusek | Kyrkans Akademikerförbund | Ledarna | Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR) | Lärarförbundet | Lärarnas Riksförbund | Naturvetarna | Svenska Folkhögskolans Lärarförbund (SFHL) | Sveriges Arkitekter | Sveriges Farmacevtförbund | Sveriges Fartygsbefälsförening (SFBF) | Sveriges Ingenjörer | Sveriges läkarförbund | Sveriges Psykologförbund | Sveriges Skolledarförbund | Sveriges Universitetslärarförbund (SULF) | Sveriges Yrkesmusikerförbund (SYMF) | Sveriges Veterinärförbund | Teaterförbundet | Unionen | Vårdförbundet.